

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๔๔

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๙๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การดำเนินการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง
ไม่สามารถสมัครได้

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ส่วนที่ ๑๔๐๕ (สน)/๐๓๗๗
ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงาน
คณะกรรมการการกฤษฎีกาให้ความเห็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติขอให้คณะรัฐมนตรี
ดำเนินการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง
จำนวน ๒๘ เขต ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถสมัครได้ โดยให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติมและกำหนดวันลงคะแนน
เลือกตั้งใหม่ รวมทั้งประกาศงดเว้นการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งและนอกราชอาณาจักร
ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาได้พิจารณาโดยการตรวจสอบจากรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และรายงานการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญในการประชุมครั้งที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. อำนาจหน้าที่ในการจัดการการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้เฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๒๓๕)
และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๒๓๖ คือ (๑) ออกประกาศ
หรือวางระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓๕ ... (๒) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ... และ
รัฐธรรมนูญฯ ก็ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอน
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ

การจัดการเลือกตั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญฯ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติการดำเนินการในส่วนนี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรอื่นใดเลย เพื่อมิให้เกิดการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่อาจทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรม

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจฝ่ายบริหารไปดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายบริหารคงมีเพียงการสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปโดยเรียบร้อยเท่านั้น

แม้ว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ที่ ๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๗ ว่า การกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นใหม่เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของนายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการการเลือกตั้งก็ตาม กรณีก็เป็นเพียงการดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาตามที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจไว้ ซึ่งต้องพิจารณาอย่างจำกัดภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อมิให้ฝ่ายบริหารเข้ามีส่วนจัดการเลือกตั้ง ซึ่งจะขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง คือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติม และกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ ... ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังที่กล่าวมาข้างต้น

๑.๒ สำหรับประเด็นที่กล่าวว่าเมื่อนายกรัฐมนตรีรักษาการร่วมกับประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายกรัฐมนตรีย่อมต้องมีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งด้วยนั้น ขอเรียนว่า พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการร่วมกับประธานกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากตามมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้พระราชกฤษฎีกายุบสภาต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไปด้วย โดยกรณีของการยุบสภานั้นจะได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งนายกรัฐมนตรีต้องเป็นผู้รักษาการเพื่อรับผิดชอบในหลักการตามมาตรา ๓ ส่วนการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ประธานกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องเป็นผู้รักษาการเพื่อรับผิดชอบในหลักการตามมาตรา ๔ และที่ผ่านมาในกรณีเช่นนี้ อาทิ ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นพระราชกฤษฎีกาที่เป็นผลจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๙/๒๕๔๔ ก็มีนายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการร่วมกัน

กรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีเรื่องการยุบสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นกรณีตามมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เนื่องจากสิ้นสุดอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือตามมาตรา ๑๐๙ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง ประธานกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้รักษาการแต่เพียงผู้เดียว

เนื่องจากเป็นกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งมิได้มีเรื่องที่จะต้องทำเกี่ยวกับการยุบสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่มีนายกรัฐมนตรีร่วมรักษาการ เพราะนายกรัฐมนตรีไม่ต้องดำเนินการด้วยแต่อย่างใด เช่น พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น ที่มีเพียงประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการเพียงผู้เดียว

๒. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อขอให้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติม และกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ รวมทั้งการประกาศตวันการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งและนอกราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘๗ ประกอบกับมาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น เห็นว่า

๒.๑ ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๘๗ กำหนดให้เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย การนำพระราชกฤษฎีกาขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย จึงต้องมีบทบัญญัติที่รองรับการดำเนินการไว้อย่างถูกต้องและชัดเจน หรือเป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เช่น กรณีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๙ และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป สามารถเกิดขึ้นด้วยเหตุ ๒ ประการ กล่าวคือ

ประการที่หนึ่ง กรณีสภาผู้แทนราษฎรครบวาระหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปหรือพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประการที่สอง กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรวางลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเป็นรายบุคคล ก็จะต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๑๐๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒.๒ ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า การตราพระราชกฤษฎีกาตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ดำเนินการนั้น เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฯ บัญญัติไว้ คือ เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๓ มาตรา ๒๓๕ และมาตรา ๒๓๖ ที่จะต้องใช้อำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเพื่อให้การเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นดำเนินการได้จนเสร็จสิ้นโดยฝ่ายบริหารสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเพื่อให้การเลือกตั้งทั่วไปเรียบร้อย

๒.๓ การเลือกตั้งใน ๒๘ เขตเลือกตั้งที่มีปัญหานี้ สืบเนื่องจากการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๘ ซึ่งบัญญัติไว้ว่าการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปนั้นกระทำได้เพียงครั้งเดียว เมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ และกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ คณะกรรมการ

การเลือกตั้งในฐานะผู้รับผิดชอบและมีหน้าที่ในการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังกล่าวให้แล้วเสร็จตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว การจะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้มีการเลือกตั้งหรือกำหนดวันเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งในครั้งเดียวกัน จึงไม่อาจกระทำได้อันเป็นการขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. สำหรับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยกข้อโต้แย้งหรือข้อสังเกตของนักการเมืองและนักวิชาการว่า หากจะมีการตราพระราชกฤษฎีกาและหรือให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการออกประกาศกำหนดให้มีการรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติม การลงคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ รวมทั้งการนับคะแนนเพิ่มเติม อาจเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเข้าข่ายฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า วันเลือกตั้งกรณียุบสภาผู้แทนราษฎรต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร นั้น เห็นว่า หลักการของมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “วันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร” มีความหมายว่าวันเลือกตั้งที่**กำหนด**ในพระราชกฤษฎีกานั้น ต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร หลักการดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาในการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร การนับอายุของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีนี้มาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ บัญญัติว่า “ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗” กรณีจึงเป็นการดำเนินการที่ครบถ้วนตามที่มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง กำหนดไว้แล้ว ส่วนกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่หรือลงคะแนนใหม่ในกรณีต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เกิดผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงวันเลือกตั้งทั่วไปซึ่งกำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงไม่ได้มีผลทำให้วันเลือกตั้งซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปมีหลายวันแต่อย่างใด วันเลือกตั้งซึ่งเป็นการทั่วไปยังคงเป็นวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ตามเดิม

๔. นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามาตรา ๙๓ วรรคหก กำหนดว่าในกรณีที่มีเหตุการณ์ใด ๆ ทำให้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ถึงห้าร้อยคน ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบตามจำนวน โดยรัฐธรรมนูญฯ ก็ให้อำนาจและหน้าที่แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๙๓ วรรคหก ไว้ด้วยแล้ว คือ มาตรา ๒๓๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบและมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยมาตรา ๒๓๖ (๑) และ (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ออกประกาศอันจำเป็นแก่การดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยุบหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้จากบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจึงสามารถนำมาใช้บังคับกับการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่ใน ๒๘ เขตเลือกตั้งได้โดยถือว่าเป็นกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง เพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายในกรณีนี้ได้ จึงไม่มีเหตุที่จะต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาสำหรับกรณีนี้

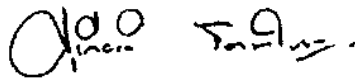
๕. ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการบัญญัติถึงการแก้ไขปัญหากรณีที่เกิดปัญหาทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกตั้งหรือลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งในวันเลือกตั้งทั่วไปได้ คือ กรณีก่อนวันเลือกตั้ง (ตามมาตรา ๙๕ ประกอบกับมาตรา ๙/๑ กรณีเลือกตั้งล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้ง และมาตรา ๑๐๘ กรณีการเลือกตั้งในวันเลือกตั้งจะไม่สุจริตและเที่ยงธรรม) กรณีในวันเลือกตั้ง (ตามมาตรา ๙๘ กรณีการลงคะแนนเลือกตั้งไม่สามารถทำได้เพราะเหตุจำเป็น และมาตรา ๘๘ กรณีในเขตเลือกตั้ง มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวและได้รับคะแนนน้อยกว่าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด) และกรณีหลังวันเลือกตั้ง (ตามมาตรา ๑๐๓ กรณีเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ได้รับเลือกตั้ง) จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งได้ ซึ่งเจตนารมณ์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๖ (๑) เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการออกประกาศในการดำเนินการให้มีการเลือกตั้ง

๖. ส่วนกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการรับสมัครเลือกตั้งใหม่หรือเพิ่มเติมใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง ย่อมทำให้เกิดปัญหาได้แย้งและอาจเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้การรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร นั้น เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการรับสมัครเลือกตั้งและเปิดรับสมัครระหว่างวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว และเมื่อพิจารณาประกอบความเห็นในตอนต้นแล้วว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถอาศัยบทบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ มาใช้บังคับในฐานะกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่แล้ว มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจที่จะกำหนดวันเลือกตั้งและวันรับสมัครเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งใน ๒๘ เขตเลือกตั้งได้ วันรับสมัครเลือกตั้งจึงไม่ต้องเป็นไปตามมาตรา ๗ (๑) อีก

กล่าวโดยสรุป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใน ๒๘ เขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งเพิ่มเติม และกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ รวมทั้งการประกาศงดเว้นการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งและนอกราชอาณาจักร นั้น ไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติให้กระทำได้ เพราะการพูดกล่าวฯ เสนอพระมหากษัตริย์เพื่อใช้

พระราชอำนาจตราพระราชกฤษฎีกานั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย (มาตรา ๑๘๗) สำหรับการเลือกตั้ง
 ใน ๒๘ เขตนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกระทำได้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น
 จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักหลักนิติบัญญัติ

โทร. ๐ ๒๖๑๙ ๙๖๐๗ ต่อ ๓๑๐๕ (นายธวัชกรฯ)

โทรสาร ๐ ๒๖๑๙ ๙๗๑๐

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th